

DEJINY TRNAVY 1
(od počiatkov mesta po koniec 18. storočia)

libreto

Miesto realizácie	:	ZSM – hlavná budova na Múzejnom nám.3
Výstavný priestor	:	ZSM – miestnosť na II. poschodí
Plocha	:	cca 108 m ²
Druh	:	expozícia – prvá časť
Názov	:	Dejiny Trnavy 1 (od počiatkov mesta po koniec 18. storočia)
Autorka libreta	:	Mgr. Lucia Duchoňová
Prípravná fáza (A)	:	1. 7. – 30.11.2021 Práca na librete a scenári apríl 2022 Vyhlásenie Architektonickej súťaže júl 2022 Vyhodnotenie Architektonickej súťaže august – september 2022 Propagácia výsledkov architektonickej súťaže - výstava prihlásených projektov - mediálna správa a fotografie poskytnuté regionálnym médiám - článok v regionálnej tlači (Novinky z radnice) - zverejnenie výsledkov architektonickej súťaže na webovej a FB stránke ZsM
		31. 12. 2022 Vyhodnotenie projektu FPU na fázu A
Realizácia fázy (B):	:	august – september 2022 Žiadosť o grant FPU na fázu B 2. 1. – 30. 9. 2023 Realizácia expozície na základe víťazného projektu
		30. 9. 2023 Vyhodnotenie projektu FPU na fázu B
Otvorenie expozície:	:	december 2023

Trnava, 15.11.2021

Autorka libreta:

Mgr. Lucia Duchoňová

Spolupracovníci:

PaedDr. Simona Jurčová

Mgr. Andrej Sabov

Charakteristika priestoru:

Expozícia Dejiny Trnavy 1 (od počiatkov mesta po koniec 18. storočia) bude umiestnená v priestore bývalej (už zrušenej) expozície Dejiny Trnavy z roku 1988 na ploche cca 108 m². Priestor je na druhom poschodí v budove bývalého klariského kláštora. Expozícia bude umiestnená v kompaktnom klenbovom priestore niekdajšej kláštornej chodby bez okien. Z expozície Dejiny Trnavy sa bude plynulo prechádzať do členitého priestoru existujúcej expozície Krása zašlých čias. Miestnosť budúcej expozície je spojená oponou s expozíciou Krása zašlých čias, ktorá nadväzuje na históriu mesta a prezentuje interiérové riešenia a doplnky z 18. – 20. storočia (od klasicizmu po secesiu) z Trnavy a okolia.

Ideový zámer:

Zámerom projektu je realizácia novej modernej expozície Dejiny Trnavy 1 v pôvodnom priestore starej expozície z r. 1988 s využitím moderných technologických zariadení a vhodného výstavného mobiliáru. V expozícii sú zakomponované QR kódy, haptické predmety na ohmatanie a hlasová informácia pre slabozrakých, ktoré budú plniť podmienky bezbariérového prístupu k informáciám. Slovenská a anglická verzia textu bude základom pre online formy prezentácie. Expozícia má zároveň rešpektovať optimálne podmienky pre prezentované zbierkové predmety vhodnou klímou a šetrným osvetlením.

Ciele:

Expozícia so zakomponovaním najnovších poznatkov z archeologických nálezov stredovekej Trnavy realizovaných v súčinnosti s pracovníkmi Krajského pamiatkového úradu po r. 1990 a archívnych výskumov renomovanými historikmi, najmä štúdií Prof. Vladimíra Rábika bude podkladom na realizáciu expozície. Expozícia Dejiny Trnavy 1 bude prehľadnou prezentáciou histórie mesta od jeho počiatkov po koniec 18. storočia. Rozdelená bude do troch chronologicky radených celkov, v rámci ktorých sa bude rozdeľovať na deväť polí s tematickým rozpracovaním v danom časovom období.

Rozloženie expozície:

Model terénu Trnavy s vizuálnou projekciou (napr. dataprojektorom) – voľne vystavený exponát s priestorom pre návštevníkov je možné situovať na ktoromkoľvek vhodnom mieste v rámci expozície

Schéma expozície Dejiny Trnavy od počiatkov mesta po koniec 18. storočia

EXPONÁT 1: Model terénu Trnavy s vizuálnou projekciou (napr. dataprojektorom) – voľne vystavený exponát s priestorom dookola pre návštevníkov je možné situovať na ktoromkoľvek vhodnom mieste v rámci expozície

CELOK 1 MESTO, OPEVNENIE, PRIVILÉGIUM

POLE 1.1 Téma: Trnavské panstvo a mesto pred privilégium

Panel 1 Trnavské panstvo
Panel 2 Mesto pred privilégium
Vitrína 1 Archeologické nálezy – gotická tehla, keramika a mince

POLE 1.2 Téma: Privilégium Belu IV. a mestský znak

Panel 3 Privilégium Belu IV. text a voľný preklad listiny
Vitrína 2 Privilégium Belu IV. - faksimile
Panel s exponátom:
Panel 4 Text k mestskému znaku Trnavy+ obrazový materiál
Exponát 2 Reliéfny znak Trnavy na dotyk – voľne vystavený exponát

POLE 1.3	Téma: Kráľovské mesto
Panel 5	Majetky mesta, trnavský chotár, poddanské dediny
Panel 6	Kráľovské mesto a povinnosti voči kráľovi
Exponát 3	Pamätná tabuľa z roku 1382 o smrti kráľa Ľudovíta z Anjou + popiska
Panel 7	Mestské opevnenie

CELOK 2 STREDOVEKÁ TRNAVA V 13. – 15. STOROČÍ

POLE 2.1 Téma: Mestská samospráva, národnostné spory, Židovské geto

Panel 8	Mestská samospráva. Národnostné spory. Židovské geto.
Vitrína 3	Symbole richtára, trnavská kniha účtov-faksimile, mestská pokladnica, listiny panovníkov mestu - faksimile, typáriá, militáriá - meč kata a pod. Listiny panovníkov k národnostným sporom, judaiká
Exponát 4	2x halapartne na stene, na podstavci pri nich mestská pokladnica

POLE 2.2 Téma: Život v stredovekom meste

Panel 9	Rády a kláštory, kostoly a náboženstvo.
Vitrína 4	Sakrálne umenie a architektúra: sochy a segmenty z architektúr, erb Pavla Hollého z Hradnej, segment z gotickej architektúry – z kláštora klarisiiek v Trnave
Exponát 5	Náhrobný kameň (voľný exponát) a rekonštrukcia hrobu s kostrou (chránený exponát)
Vitrína 5	Rekonštrukcia stredovekého obydľia - stredoveký Trnavčan, archeologické nálezy zo stredoveku nájdené na území mesta.

CELOK 3 TRNAVA V 16. – 18. STOROČÍ

POLE 3.1 Téma: Bohatstvo Trnavy – vinohradníctvo, obchod s dobytkom a obilím. Trhy a jarmoky, cechy a remeslá.

Panel 10	Citát (M. Bel, 1735 – 45) Legenda ku garfike - Česko- uhorská cesta. Bohatstvo Trnavy – vinohradníctvo, obchod s dobytkom a obilím. Trhy a jarmoky.
Vitrína 6	Trhy a obchod – Trnavská merica, dobové miery, meracia technika, platidlá
Panel 11	Cechy a remeslá. Trnava bola jedným z najdôležitejších stredísk remeselníckej výroby.
Exponát 6	Samostatne inštalované exponáty – dve cechové truhlice a cechová zástava

POLE 3.2 Téma: Boje, pohromy a smrť. Turecká expanzia a protihabsburské povstania.

Panel 11	Boje, pohromy a smrť. Turecká expanzia a protihabsburské povstania. Časová os s chronologickými údajmi.
Vitrína 7	Stredoveké militárie a protihabsburská munícia a zbrane
Exponát 7	Samostatne inštalované exponáty - obraz Ladislava Berčeni a jeho kostýmová šabl'a

POLE 3.3 Téma: Turci v Uhorsku a dôsledky, príchod kapituly. Reformácia. Kalvíni a jezuiti.

Panel 12	Turci v Uhorsku a dôsledky. Reformácia. Kalvíni a jezuiti. Príchod kapituly. Citát (M. Oláh, 1536)
Vitrína 8	Militárie z obdobia tureckých vojen
Exponát 8	Samostatne inštalované exponáty – 2 veľkorozmerné sochy Turkov

POLE 3.4 Téma: Renesančná Trnava. Baroková Trnava – Zlatý vek.

Panel 13	Renesančná Trnava
Panel 14	Trnavská univerzita. Zlatý vek Trnavy – baroková Trnava
Vitrína 9	Učebné pomôcky Trnavskej univerzity - zavesenie exponátov
Exponát 9	Samostatne inštalovaný exponát – portrét Petra Pázmáňa
Panel 15	Zlatý vek Trnavy – baroková Trnava

POLE 3.5 Téma: Trnava - mesto vzdelanosti, kultúry a umenie. Trnavské knižnice, tlačiarne a divadlo.

Panel 16	Kultúra, umenie v Trnave. Trnavské knižnice, tlačiarne a divadlo
Vitrína 10	Tlače Trnavskej univerzity a tirnaviká - s ochranným svetlom
Panel 17	Trnava mesto vzdelanosti v 18. storočí
Exponát 10	Kartuša z domu Jána Selepčeniho, plastika Sv. Jozef s Ježiškom, súsošie Sv. Ján Nepomucký

Audiovizuálne prostriedky – nahrávka prednesu úryvkov z tvorby trnavských spisovateľov a dobovej hudby (Musica tirnaviensis), projekcia obrazového materiálu (napr. ukážok z románskej, gotickej, renesančnej a barokovej architektúry v Trnave), vizualizácia stredovekej domácnosti, časová os dôležitých udalostí apod.

Kritériá pre posúdenie architektonických návrhov:

1. Celková výtvarná schéma expozície, kompozícia podľa scenára – umiestnenie celkov v danom priestore (napr. kóje, vitríny, panely)
2. Návrh nového efektného vstupu do celého krídla historických expozícií ZsM v Trnave (Archeologická expozícia, Dejiny Trnavy od počiatkov po koniec 18. storočia, Krása zašlých čias a pripravovaná expozícia Dejiny Trnavy 19. – 20. storočia) s multimedialným modelom jednotlivých vývojových fáz mesta od praveku až po súčasnosť
3. Výber modernej techniky s dôrazom na podporný charakter jej využitia (nenahrádza zbierkové predmety, na ktoré je kladený prioritný dôraz; napr. dotykové obrazovky, tablet na stojane, príslušenstvo k 3D projekcii, zvukové vybavenie k zvukovej a svetelnej projekcii)
4. Kvalita návrhu výstavného mobiliáru – prachotesnosť, osvetlenie, praktickosť z hľadiska častejšej manipulácie
5. Rešpektovanie optimálnych podmienok pre vystavené predmety¹
6. Jednotnosť grafického riešenia systému textov a popisiek k vystaveným predmetom
7. Bezbariérovosť v rámci celého priestoru, riešenie prechodu novej expozície Dejiny Trnavy a už existujúcej expozície Krása zašlých čias
8. Zabezpečenie prezentácie vizualizácie predmetov s doplnkovými rozširujúcimi textami prostredníctvom iných médií
9. Doplnenie interaktívnych edukačných a hravých prvkov

Rozpočet

Verejná architektonická súťaž (vlastné náklady ZSM)

Autorské honoráre:

- 3 externí členovia komisie a sekretár súťaže 1 000 €

Odmeny oceneným návrhom 6 000 €

(3. miesto - 1 000 €, 2. miesto - 2 000 €, 1. miesto - 3 000 €)

¹ Výnos Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a v galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty, § 11 Odborné uloženie zbierkových predmetov (k § 13 ods. 2 písm. a) a b) zákona), tiež BRYCH, V. – ČEJKA, J. – HAVLÍKOVÁ, A. – JIRÁSEK, P. – ZELINGER, J. 1995. Preventívna ochrana zbierkových predmetov. Praha : Národní muzeum, Európsky sociálny fond, 1995. ISBN 80-8060-193-3.

Projektová dokumentácia expozície od víťaza súťaže	17 000 €
--	----------

Spolu:	24 000 €
--------	----------

Realizácia expozície:	120 000 €
-----------------------	-----------

Propagácia expozície:	
-----------------------	--

- obrazový sprievodca – bilten	4 000 €
--------------------------------	---------

- videopozvánka	200 €
-----------------	-------

- pracovný list	500 €
-----------------	-------

Spolu:	124 700 €
--------	-----------